

Natuurtoets huizenblok Nassaustraat, Jan Steenstraat, Paulus Potterstraat en de Rembrandtsingel te Maarssendorp

Opdrachtgever **Portaal Vastgoed Ontwikkeling**
mevr. S. van de Kamp

Movares Nederland B.V.
Auteur drs. F.M. van Schie
Kenmerk BO-FS-090018223 - Versie 1.0

Utrecht, 15 juli 2009
Vrijgegeven

© 2009, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
2 Wettelijk kader	6
2.1 Soortbescherming: Flora- en faunawet	6
2.2 Gebiedsbescherming	8
2.2.1. <i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	8
2.2.2. <i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</i>	8
2.3 Rode Lijst	9
3 Locatie en voorgenomen activiteit	10
4 Werkwijze	15
5 Resultaten	16
5.1 Bureau-inventarisatie	16
5.1.1. <i>Natuurloket</i>	16
5.1.2. <i>Gebiedsbescherming</i>	17
5.2 Veldbezoek	19
5.2.1. <i>Planten</i>	19
5.2.2. <i>Vogels</i>	19
5.2.3. <i>Grondgebonden zoogdieren</i>	19
5.2.4. <i>Vleermuizen</i>	19
5.2.5. <i>Reptielen</i>	20
5.2.6. <i>Amfibieën</i>	20
5.2.7. <i>Vissen</i>	21
5.2.8. <i>Insecten</i>	21
6 Effecten op natuurwaarden	22
6.1 Beschermde soorten	22
6.1.1. <i>Planten</i>	22
6.1.2. <i>Vogels</i>	22
6.1.3. <i>Grondgebonden Zoogdieren</i>	23
6.1.4. <i>Vleermuizen</i>	23
6.1.5. <i>Reptielen</i>	23
6.1.6. <i>Amfibieën</i>	23
6.1.7. <i>Vissen</i>	23
6.1.8. <i>Insecten</i>	23
6.2 Beschermde gebieden	24
7 Conclusies en Aanbevelingen	25
7.1 Aanwezigheid beschermde soorten en gebieden	25
7.2 Ontheffing Flora- en faunawet	26
7.3 Aanbevelingen	27
8 Bronnen	28

Inleiding

1.1 Aanleiding

In het huizenblok Nassaustraat, Jan Steenstraat, Paulus Potterstraat en de Rembrandtsingel te Maarssendorp is door Portaal renovatie, sloop en nieuwbouw van woningen gepland. Het betreft het voornemen 76 woningen te renoveren, 44 woningen te slopen en 48 nieuwbouwwoningen te bouwen. Bij 54 van de te renoveren woningen zal ook het dak worden vervangen. Bij de te renoveren woningen zullen verder de gevelkozijnen en dakkapellen worden vervangen, zal een nieuwe gevel tegen de bestaande gevel worden geplaatst en zullen de schuurtjes in de achtertuinen worden gesloopt.

De gemeente moet in het kader van de nieuwe wet ruimtelijke ordening een bestemmingsplan schrijven en neemt de nieuwbouwplannen daarin mee. Voor de onderbouwing is een quick scan van de flora en fauna benodigd. Hierin zullen zowel de sloop- als de renovatiewoningen beoordeeld moeten worden, evenals de te slopen schuurtjes in de achtertuinen.

1.2 Doel

In voorliggende natuurtoets worden alle soortgroepen behandeld en wordt tevens ingegaan op gebiedsbescherming. Het betreft een quick scan waarmee een eerste indruk van de aanwezige natuurwaarden wordt verkregen.

De natuurtoets moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet en/of vergunning van de Natuurbeschermingswet nodig?



Figuur 1: Zicht op de Jan Steenstraat.

2 Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is bij wet geregeld middels de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming middels de Natuurbeschermingswet en het beleid uit provinciale Streekplannen.

2.1 Soortbescherming: Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren.

Voor de beschermde soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden bij het kunnen verkrijgen van een ontheffing:

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / lichtbeschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden.

Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde ‘lichte toets’.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing. Waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de ‘uitgebreide toets’.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Het is mogelijk te werken volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn, tenzij er soorten aanwezig zijn met een vaste rust- en verblijfplaats zoals spechten, uilen en roofvogels. Voor deze soorten is altijd een ontheffing benodigd ook al vinden werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1. *Natuurbeschermingswet 1998*

Op 1 oktober 2005 is de vernieuwde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Hiermee is de Europese wet- en regelgeving volledig in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarom niet meer aan de orde. Nederland heeft sinds 1967 een Natuurbeschermingswet. Deze voldeed echter niet aan de verplichtingen die in internationale verdragen en Europese verordeningen aan de bescherming van gebieden en soorten worden gesteld. Daarom is in 1998 een nieuwe natuurbeschermingswet tot stand gekomen: *de Natuurbeschermingswet 1998*. De Natuurbeschermingswet 1998 moest de bescherming van natuurgebieden, zoals vastgelegd in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, in nationale wetgeving vastleggen. Al snel bleek dat de omzetting van Europese regels in deze wet onvoldoende was. De wet is wederom gewijzigd en op 1 oktober 2005 in werking getreden.

Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen, gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van LNV. Nederland zal in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

2.2.2. *Ecologische Hoofdstructuur (EHS)*

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. Provincies wijzen in hun Streekplan de gebieden aan die onder de EHS vallen (PEHS). Hiervoor geldt bij ontwikkelingen het 'nee-tenzij' principe.

2.3 Rode Lijst

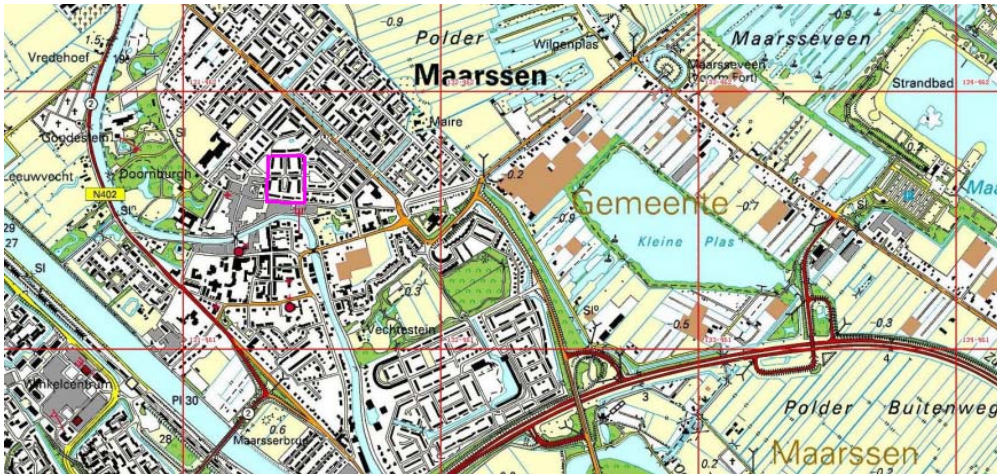
Voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld Nederland, geven Rode lijsten een overzicht van soorten die daaruit zijn verdwenen en soorten die in het gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Ook op wereldschaal bestaan er Rode lijsten voor bedreigde soorten. Dit zijn de lijsten van de World Conservation Union (IUCN).

Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten helpen daarbij. De minister hoopt dat volgende Rode lijsten, die per soortgroep eens in de tien jaar verschijnen, kleiner zullen zijn dan de huidige. Het ministerie van LNV werkt daaraan via het natuur- en soortenbeleid, maar verwacht ook van andere overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten (www.minlnv.nl).

3 Locatie en voorgenomen activiteit

Portaal Vastgoed Ontwikkeling heeft het voornemen om aan de Jan Steenstraat, J. van Ruijsdailstraat, Rembrandtsingel, Johannes Vermeerstraat, Frans Hals Plantsoen en de Nassaustraat in Maarssendorp 76 woningen te renoveren, 44 woningen te slopen en 48 nieuwbouwwoningen te bouwen. Bij 54 van de te renoveren woningen zal ook het dak worden vervangen. Bij de te renoveren woningen zullen verder de gevelkozijnen en dakkapellen worden vervangen, zal een nieuwe gevel tegen de bestaande gevel worden geplaatst en zullen de schuurtjes in de achtertuinen worden gesloopt.

Figuur 1, 4 t/m 8 geven een beeld van de huidige situatie. In figuur 2 wordt de locatie topografisch aangegeven. In figuur 3 is aangegeven welke huizen gerenoveerd en gesloopt gaan worden.



Figuur 2: paars globale ligging van het plangebied.



Figuur 3: situatietekening. Rode blokken zijn nieuwbouwblokken; gele blokken zijn 54 te renoveren woningen waarbij het dak ook wordt vervangen; groene blokken zijn de overige te renoveren woningen.



Figuur 4: Zicht op de Rembrandtsingel.



Figuur 5: Zicht op de Nassaustraat.



Figuur 6: Zicht op de Johannes Vermeerstraat.



Figuur 7: Zicht op het Frans Halsplantsoen.



Figuur 8: Zicht op de J. van Ruijsdaelstraat.

4 Werkwijze

Voor de natuurtoets zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Inventarisatie beschikbare gegevens

In Nederland worden van veel soorten gegevens bijgehouden door vrijwilligers. Deze gegevens worden door Particulier Gegevensverzamelende Organisaties (PGO's) beheerd. Via het Natuurloket is op te vragen of er gegevens beschikbaar zijn en zo ja in hoeverre deze gegevens volledig en/of actueel zijn. De gegevens zijn beschikbaar per hok van een kilometer bij een kilometer.

2. Veldbezoek

Op 17 juni 2009 is overdag en 's avonds door een veldecoloog een bezoek aan de planlocatie gebracht. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond de planlocatie. Verder is op basis van het biotoop een inschatting gemaakt welke soorten er mogelijk voor kunnen komen. Onderdeel van het veldbezoek was een oriënterend vleermuisonderzoek met behulp van een batdetector.

3. Conclusies

Op basis van de gegevens uit de bureau- en veldinventarisatie heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden. Ook zijn er aanbevelingen voor nader onderzoek opgesteld.

5 Resultaten

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de resultaten van de bureau-inventarisatie en het veldbezoek beschreven.

5.1 Bureau-inventarisatie

5.1.1. Natuurloket

In de onderstaande figuur is het kilometerhok (131/461) met de planlocatie (paars gemarkeerd) weergegeven. Van dit kilometerhokken is de beschikbaarheid van eventuele ecologische data onderzocht. De resultaten hiervan zijn weergegeven in bijlage 1.

Uit de resultaten blijkt dat de meeste soortgroepen niet of slecht zijn onderzocht.

Alleen de soortgroepen reptielen en dagvlinders zijn goed onderzocht. Van de soortgroep dagvlinders zijn in dit kilometerhok geen beschermde soorten waargenomen. Van de soortgroep reptielen is 1 licht/of streng beschermde soort (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) en 1 Rode Lijst soort waargenomen.

De soortgroepen vaatplanten en amfibieën zijn matig onderzocht. Hierbij zijn echter bij de soortgroep vaatplanten 3 licht en/of streng beschermde soorten (tabel 2/3) en 2 soorten van de Rode Lijst waargenomen. Van de soortgroep zoogdieren zijn 1 algemene soort (tabel 1), 5 licht en/of streng beschermde soorten (tabel 2/3) en 5 soorten van de Habitatrictlijn waargenomen. Deze soortgroep is slecht onderzocht.



Figuur 9: Kilometerhok 131/461 met in paars aangegeven het plangebied.

5.1.2. Gebiedsbescherming

Natura 2000

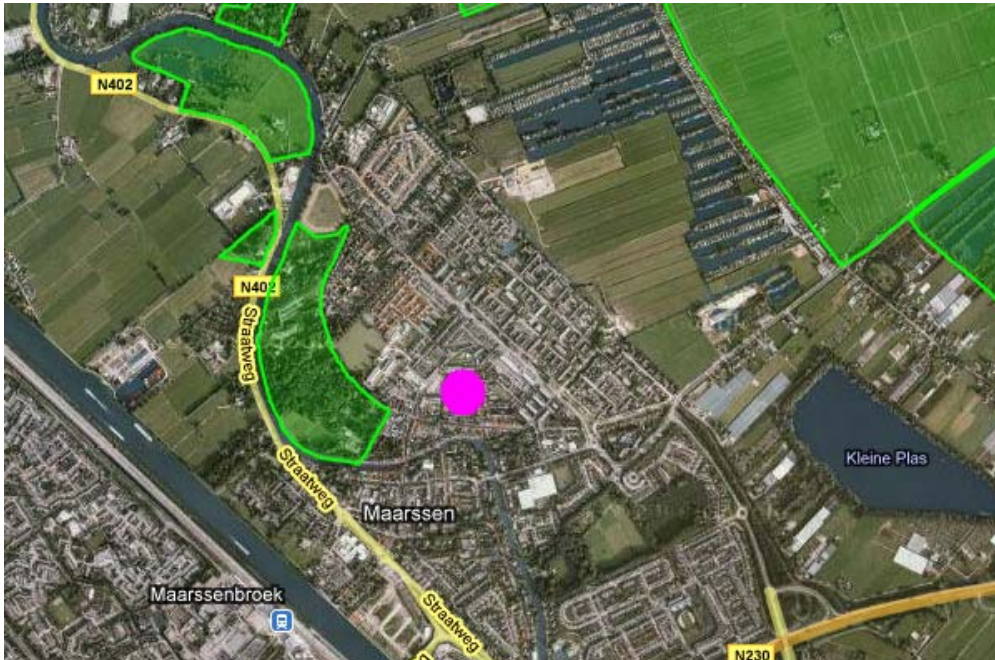
Binnen een straal van 4 km van het plangebied ligt het Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen (figuur 10). Dit gebied is tevens aangewezen als beschermd wetland. Dit gebied ligt op vrij grote afstand van het plangebied. De oostelijk Vechtplassen worden bovendien van het plangebied gescheiden door vrij brede strook bebouwing.



Figuur 10: Ligging Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen (geel) ten opzichte van het plangebied (paars).

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Binnen een straal van 4 km liggen ook gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Utrecht (figuur 11). Ook dit gebied is van het plangebied gescheiden door een strook bebouwing. Deze strook is echter een stuk smaller.



Figuur 11: Ligging EHS (groen) ten opzichte van het plangebied (paars).

5.2 Veldbezoek

Op 17 juni 2009 is het veldbezoek uitgevoerd.

5.2.1. *Planten*

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten waargenomen. Gezien het biotoop worden deze ook niet in het plangebied verwacht. Het plangebied bestaat met name uit verharding en tuinen. Een beschermde soort die in dit biotoop kan worden verwacht is de gele helmbloem. Deze is niet aangetroffen.

5.2.2. *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten vogels waargenomen, waaronder de merel. Verder is een grote groep gierzwaluwen waargenomen. Regelmatig werden gierzwaluwen in de dakgoot van het huis in blok 4 op de hoek van de Jan Steenstraat en de Johannes Vermeerstraat (zie figuur 3) waargenomen nabij een gat in het dak. Mogelijk hebben ze hier een verblijfplaats.

5.2.3. *Grondgebonden zoogdieren*

Er zijn geen grondgebonden zoogdieren tijdens het veldbezoek waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid komen wel verschillende algemene beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet), zoals de egel in het plangebied voor.

5.2.4. *Vleermuizen*

Tijdens het veldbezoek is speciaal aandacht uit gegaan naar mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen. In eerste instantie is hierbij naar de huizen zelf gekeken. Aan de Nassaustraat staan om en om huizen met stootvoegen boven het raam van de begane grond (zie figuur 12). Deze stootvoegen kunnen vleermuizen toegang verschaffen tot de spouwmuur die vervolgens als verblijfplaats kan dienen. Bij de overige huizen waren deze stootvoegen niet aanwezig of niet toegankelijk. Wel lagen bij deze huizen enkele pannen scheef of zaten er gaten in het dak. Ook deze worden mogelijk door vleermuizen gebruikt als toegang tot een mogelijke verblijfplaats.



Figuur 12: stootvoegen boven het raam in de Nassaustraat.

Op 17 juni is ook een avondbezoek aan het plangebied gebracht ten behoeve van een oriënterend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen. Met behulp van een batdetector (Pettersson D100) is gekeken of vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. De meeste activiteit vond plaats aan de Nassaustraat. Hier zijn verschillende foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Daarnaast zijn 2 vermoedelijk passerende laatvliegers langs de achtertuinen van de Nassaustraat waargenomen. In het overige gedeelte van het plangebied zijn, op een paar passerende gewone dwergvleermuizen na, geen vleermuizen aangetroffen.

5.2.5. Reptielen

Uit de gegevens van het Natuurloket komt naar voren dat in het kilometerhok 1 licht en/of streng beschermde soort reptiel in het kilometerhok is waargenomen. Gezien de verspreiding en biotoop gaat het hier waarschijnlijk om de ringslang (www.ravon.nl). Deze soort is tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Gezien het biotoop wordt de ringslang hier ook niet verwacht.

5.2.6. Amfibieën

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig die als voortplantingsbiotoop kunnen dienen. Mogelijk is in de verschillende achtertuinen wel een vijver aanwezig die als voortplantingsbiotoop kan dienen. De achtertuinen waren tijdens het veldbezoek niet toegankelijk. Naar alle waarschijnlijkheid zal het dan echter gaan om algemeen beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet).

5.2.7. *Vissen*

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Beschermd soorten vissen worden daarom niet verwacht.

5.2.8. *Insecten*

Er zijn geen beschermde insecten waargenomen en gezien het biotoop en de locatie van het plangebied (www.vlindernet.nl, www.libellennet.nl), worden deze ook niet verwacht.

6 Effecten op natuurwaarden

In dit hoofdstuk worden de effecten van het project op de aanwezige natuurwaarden besproken. Er wordt onderscheid gemaakt in effecten op beschermde soorten en effecten op beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Portaal Vastgoed Ontwikkeling heeft het voornemen om aan de Jan steenstraat, J. van Ruijsdailstraat, Rembrandtsingel, Johannes Vermeerstraat, Frans Hals Plantsoen en de Nassaustraat in Maarssendorp 76 woningen te renoveren, 44 woningen te slopen en 48 nieuwbouwwoningen te bouwen. Bij 54 van de te renoveren woningen zal ook het dak worden vervangen. Bij de te renoveren woningen zullen verder de gevelkozijnen en dakkapellen worden vervangen, zal een nieuwe gevel tegen de bestaande gevel worden geplaatst en zullen de schuurtjes in de achtertuinen worden gesloopt.

In onderstaande paragrafen wordt het effect van deze ingreep op de verschillende soortgroepen besproken.

6.1.1. Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Deze worden in het plangebied ook niet verwacht. Er treden daarom geen negatieve effecten op beschermde soorten vaatplanten op.

6.1.2. Vogels

In het broedseizoen zullen verschillende broedvogels gebruik maken van de bomen en struiken in de tuinen als nestplaats. Deze kunnen door de voorgenomen werkzaamheden worden verstoord (direct indien bomen worden gekapt, indirect vanwege geluidsverstoring).

In de bebouwing kunnen mogelijk ook vogels broeden (bijvoorbeeld huismus). Deze broedplaatsen zullen door de sloop verdwijnen. Mogelijk wordt de woning op de hoek van de Jan Steenstraat en de Johannes Vermeerstraat gebruikt als nestplaats door gierzwaluwen. Momenteel zijn de nesten van de gierzwaluw, net als andere broedvogels, alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Binnenkort zal hier naar alle waarschijnlijkheid verandering in komen doordat vanuit het ministerie van LNV een nieuwe ‘vogellijst met vogels met een vaste verblijfplaats’ wordt vastgesteld. De nesten van gierzwaluwen zijn dan jaarrond beschermd. Er is dan een ontheffing nodig om deze te mogen verwijderen.

Er zijn, naaste de gierzwaluw, geen andere vogels met een vast rust- of verblijfplaats in het plangebied waargenomen. Negatieve effecten op deze soortgroep wordt daarom niet verwacht.

Indien de sloop van de bebouwing en het verwijderen van beplanting en bomen buiten het broedseizoen (15 maart-15 augustus) plaatsvinden, treden er geen negatieve effecten op overige broedvogels (zonder vaste rust- of verblijfplaats) op.

6.1.3. *Grondgebonden Zoogdieren*

Kleine algemene grondgebonden zoogdieren (tabel 1 soorten) worden door de voorgenomen werkzaamheden (verwijderen bebouwing en beplanting) verstoord. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor ruimtelijke projecten. Wel moet worden voldaan aan de zorgplicht. Dieren moeten een kans hebben om tijdens de werkzaamheden weg te vluchten.

Naar alle waarschijnlijkheid komen in het plangebied geen licht en/of streng beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 2/3) voor.

6.1.4. *Vleermuizen*

Tijdens het avondbezoek zijn vleermuizen nabij de bebouwing waargenomen. Uit de visuele inspectie van de bebouwing is gebleken dat er op enkele plaatsen toegang is tot spouwmuur of zolder. Nader onderzoek moet uitwijzen of vleermuizen gebruik maken van de aanwezige bebouwing als verblijfplaats. Door de voorgenomen werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen op.

In de directe omgeving van het plangebied is alternatief foerageergebied aanwezig. De voorgenomen werkzaamheden hebben daarom geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Het betreffende huizenblok vormt geen cruciaal foerageergebied.

6.1.5. *Reptielen*

In de directe omgeving van het plangebied is de ringslang waargenomen. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soort. Er treden door de voorgenomen werkzaamheden daarom geen negatieve effecten op reptielen op.

6.1.6. *Amfibieën*

Gedurende het veldbezoek zijn er geen amfibieën in het plangebied waargenomen. Mogelijk komen in het plangebied algemene soorten (tabel 1) amfibieën voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke projecten. Er geldt wel de zorgplicht. Dieren moeten kans hebben om tijdens de werkzaamheden weg te vluchten.

6.1.7. *Vissen*

In het plangebied liggen geen watergangen. Beschermde soorten vissen worden daarom niet verwacht. Er treden dan ook geen negatieve effecten op beschermde soorten vissen op.

6.1.8. *Insecten*

Er zijn geen beschermde insecten waargenomen. Gezien het biotoop worden er geen beschermde insectensoorten verwacht. Het project zal derhalve geen invloed hebben op beschermde insectensoorten.

6.2 Beschermde gebieden

Binnen een straal van 4 km ligt het Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen en gebieden die onderdeel zijn van de Ecologische Hoofdstructuur.

Natura 2000

De afstand tot het Natura 200 gebied is vrij groot. Bovendien ligt er een vrij brede strook bebouwing tussen het plangebied en de Oostelijke Vechtplassen. Negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden worden daarom niet verwacht.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS ligt dicht bij het plangebied. Echter ook dit gebied wordt van het plangebied gescheiden door een strook bebouwing. Op de EHS worden daarom geen negatieve effecten verwacht.

7 Conclusies en Aanbevelingen

7.1 Aanwezigheid beschermde soorten en gebieden

Uit de Natuurtoets worden de volgende conclusies getrokken:

- Binnen de planlocatie zijn tijdens het veldbezoek beschermde vogels (o.a. merel, gierzwaluw) en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger) waargenomen.
- Op basis van het veldbezoek, biotoopkenmerken en de bestaande gegevens moet binnen het plangebied rekening worden gehouden met de volgende beschermde soorten:

	Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng beschermde soorten
diverse broedvogels			X
egel, mol en andere algemene kleine zoogdieren	X		
vleermuizen, mogelijk verblijfplaatsen en/ of foerageergebied			X
amfibieën, enkele algemene soorten	X		

- Uit de volgende soort(groep)en zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:
 - Vaatplanten
 - Reptielen
 - Vissen
 - Insecten
- Binnen een straal van 4 km liggen verschillende beschermde gebieden (Natura 2000 en Ecologische Hoofdstructuur). Echter gezien de afstand en het feit dat er nog een strook bebouwing tussen deze gebieden en het plangebied liggen, worden geen negatieve effecten op beschermde gebieden verwacht.

7.2 Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3); voor algemene soorten (tabel 1) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algemene vrijstelling.

In onderstaande tabel is per soortgroep (tabel 2 en 3 soorten) aangegeven of het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3 soorten	Toelichting	Ontheffing Flora- en faunawet
diverse broedvogels **	De bebouwing en de bomen en beplanting in het plangebied wordt in het broedseizoen gebruikt als nestplaats door broedvogels. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing afgegeven. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden is er geen ontheffing voor benodigd. Uitzondering zijn soorten met een vaste verblijfplaats zoals uilen en spechten (standvogels). De gierzwaluw valt hier vooralsnog niet onder. Dit kan binnenkort veranderen omdat het ministerie van LNV voornemens is de lijst met soorten met een vaste verblijfplaats uit te breiden. Op deze uitgebreide lijst is de gierzwaluw opgenomen. In dat geval is nader onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of de gierzwaluw het plangebied als verblijfplaats gebruikt (o.a. het hoekhuis aan de Johannes Vermeerstraat). Indien een verblijfplaats aanwezig is, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.	Nee, mits er geen broedende vogels worden verstoord. De werkzaamheden kunnen doorgang vinden indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats vinden of als door een ter zake kundige wordt vastgesteld dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. Mogelijk is in de toekomst een ontheffing nodig voor de gierzwaluw.
vleermuizen *	De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Dit foerageergebied wordt echter niet als cruciaal aangemerkt.	Mogelijk. Nader onderzoek naar mogelijke verblijfplaatsen is noodzakelijk.

* Voor vleermuizen is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien verblijfplaatsen worden verstoord. Ontheffing voor verstoring van vliegroutes en foerageergebied is alleen benodigd indien deze van cruciaal belang zijn voor de instandhouding van een verblijfplaats.

** Voor broedvogels zonder vaste rust- of verblijfplaats is geen ontheffing nodig voor het kappen van beplanting en slopen van bebouwing, mits er tijdens de kapen sloop geen bewoonde nesten aanwezig zijn. In de regel kan het broedseizoen worden aangehouden (15 maart – 15 juli). Het gaat echter om een broedgeval, ongeacht de datum.

Conclusie is dat het project mogelijk resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet met betrekking tot vleermuizen en gierzwaluw. Hiervoor is nader onderzoek nodig.,

7.3 Aanbevelingen

Om te voldoen aan de zorgplicht uit de Flora- en faunawet wordt aanbevolen:

1. Het bouwrijp maken moet vanaf 1 zijde gebeuren zodat dieren kans hebben om te vluchten.
2. Tijdens nachtelijke werkzaamheden dient zo min mogelijk gebruik te worden gemaakt van verlichting. Uitstraling naar de omgeving moet worden vermeden.

Om te voldoen aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet wordt aanbevolen:

3. De sloop van de bebouwing en het verwijderen van de aanwezige vegetatie, dient buiten het broedseizoen plaats te vinden. Indien dit niet mogelijk is dient vooraf middels een veld check door een deskundige te worden bekeken of er vogels broeden in de bebouwing of vegetatie. Indien broedende vogels aanwezig zijn kan niet worden gewerkt.
4. Aanvullend onderzoek naar mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.
5. Aanvullend onderzoek naar mogelijke verblijfplaatsen van gierzwaluwen.

8 Bronnen

De Vlinderstichting; Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, 2006

De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002

De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Internet

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl
- www.libellennet.nl

Colofon

Opdrachtgever Portaal Vastgoed Ontwikkeling
mevr. S. van de Kamp

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Infra
Milieu en Natuurontwikkeling

Utrecht

Telefoon
Telefax

Auteur drs. F.M. van Schie
adviseur

Projectnummer IN180013

Versie:	1.0	Status	vrijgegeven
	Naam:	Paraaf:	Datum:
Opsteller	drs. F.M. van Schie		
Controleur	drs. C.A. Kooij		

Bijlage I Resultaten Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:131 / Y:461								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten		3			2	matig	-	1975-1990
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren (#)	1	5		5		slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels			1			slecht	0%	1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen		1			1	goed	51-100%	1992-2007
Amfibieën	2					matig	11-25%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen					1	matig	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bij dit kilometerhok zijn de volgende vegetatieopname beschikbaar.

Opname: **21399** (schaal: Braun/Blanquet (B,D&S))

Soortnaam	Vegatatielaag	Bedekking
<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn)	-kl	+
<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn)	-b1	4
<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn)	-s1	2b
<i>Aegopodium podagraria</i> (Zevenblad)		2a
<i>Aesculus hippocastanum</i> (Witte paardenkastanje)	-kl	+
<i>Aesculus hippocastanum</i> (Witte paardenkastanje)	-b1	2b
<i>Anthriscus sylvestris</i> (Fluitenkruid)		4
<i>Arum italicum</i> (Italiaanse aronskelk)		2a
<i>Brachythecium rutabulum</i> (Gewoon dikkopmos)		1
<i>Corydalis solida</i> (Vingerhelmbloem)		+
<i>Corylus avellana</i> (Hazelaar)	-s1	+
<i>Crataegus monogyna</i> (Eenstijlige meidoorn)	-s1	+
<i>Eurhynchium praelongum</i> (Fijn laddermos)		+
<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)	-s1	2b
<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)	-kl	+
<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)	-b1	2b
<i>Galanthus nivalis</i> (Gewoon sneeuwkllokje)		+
<i>Hedera helix</i> (Klimop)	-s1	+
<i>Hedera helix</i> (Klimop)	-kl	2b
<i>Narcissus species</i> (Narcis (G))		+
<i>Ranunculus ficaria</i> (Speenkruid)		2b
<i>Ribes alpinum</i> (Alpenbes)	-s1	+
<i>Ribes rubrum</i> (Aalbes)		+
<i>Rubus caesius</i> (Dauwbraam)	-s1	+
<i>Sambucus nigra</i> (Gewone vlier)	-s1	+
<i>Symphoricarpos albus</i> (Sneeuwbes)	-s1	+
<i>Urtica dioica</i> (Grote brandnetel)		+

Opname: **905876** (schaal: Ordinale schaal)

Soortnaam	Vegatatielaag	Bedekking
<i>Acer campestre</i> (Spaanse aak)	-s1	3
<i>Acer species</i> (Esdoorn (G))	-b1	2
<i>Aegopodium podagraria</i> (Zevenblad)	-kl	1
<i>Aesculus hippocastanum</i> (Witte paardenkastanje)	-b1	3
<i>Alnus glutinosa</i> (Zwarte els)	-b1	4
<i>Anthriscus sylvestris</i> (Fluitenkruid)	-kl	1
<i>Arum maculatum</i> (Gevlekte aronskelk)	-kl	1
<i>Carpinus betulus</i> (Haagbeuk)	-b1	3
<i>Corylus avellana</i> (Hazelaar)	-s1	4
<i>Crataegus monogyna</i> (Eenstijlige meidoorn)	-s1	5
<i>Fagus sylvatica</i> (Beuk)	-b1	3
<i>Festuca gigantea</i> (Reuzenzwenkgras)	-kl	1
<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)	-b1	3
<i>Geum urbanum</i> (Geel nagelkruid)	-kl	1
<i>Hedera helix</i> (Klimop)	-s1	5
<i>Ilex aquifolium</i> (Hulst)	-s1	2
<i>Platanus hispanica</i> (Plataan)	-b1	2
<i>Populus x canadensis</i> (Canadapopulier)	-b1	3
<i>Prunus padus</i> (Vogelkers)	-s1	2
<i>Quercus robur</i> (Zomereik)	-b1	4
<i>Ribes species</i> (Ribes (G))	-s1	2
<i>Ribes uva-crispa</i> (Kruisbes)	-s1	2
<i>Rubus caesius</i> (Dauwbraam)	-s1	3
<i>Rumex sanguineus</i> (Bloedzuring)	-kl	1
<i>Salix viminalis</i> (Katwilg)	-s1	2
<i>Sambucus nigra</i> (Gewone vlier)	-s1	3
<i>Stachys sylvatica</i> (Bosandoorn)	-kl	1
<i>Symphoricarpos albus</i> (Sneeuwbes)	-s1	4
<i>Taxus baccata</i> (Taxus)	-s1	2
<i>Tilia platyphyllos</i> (Zomerlinde)	-b1	2
<i>Ulmus glabra</i> (Ruwe iep)	-b1	2
<i>Ulmus minor</i> (Gladde iep)	-b1	2
<i>Ulmus x hollandica</i> (Hollandse iep)	-b1	3

Opname: **903433** (schaal: Braun/Blanquet (B,D&S))

Soortnaam	Vegatatielaag	Bedekking
<i>Amblystegium tenax</i> (Waterpluisdraadmos)		+
<i>Ceratodon purpureus</i> (Gewoon purpersteeltje)		+
<i>Dicranella varia</i> (Kleigreppelmos)		3
<i>Epilobium hirsutum</i> (Harig wilgenroosje)		r
<i>Eurhynchium striatum</i> (Geplooid snavelmos)		1
<i>Fissidens taxifolius</i> (Kleivedermos)		2a
<i>Juncus species</i> (Rus (G))		r
<i>Pellia endiviifolia</i> (Gekroesd plakkaatmos)		3
<i>Pohlia species</i> (Peermos (G))		2m
<i>Rubus fruticosus</i> ag. (Gewone braam)		+
<i>Thamnobryum alopecurum</i> (Struikmos)		1

Legenda

FF = Flora- en faunawet lijst 1 (vrijstelling)

FF23 = Flora- en faunawet lijst 2 + 3 (streng beschermd)

H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 2 en 4) of Vogelrichtlijn

RL = Rode Lijst

Volledigheid onderzoek

Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep.

Detail

Met dit percentage wordt aangegeven welk aandeel van alle van dit kilometerhok beschikbare gegevens van Rode-Lijstsoorten en wettelijk beschermde soorten op gedetailleerder niveau beschikbaar is.

Actualiteit

Per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.